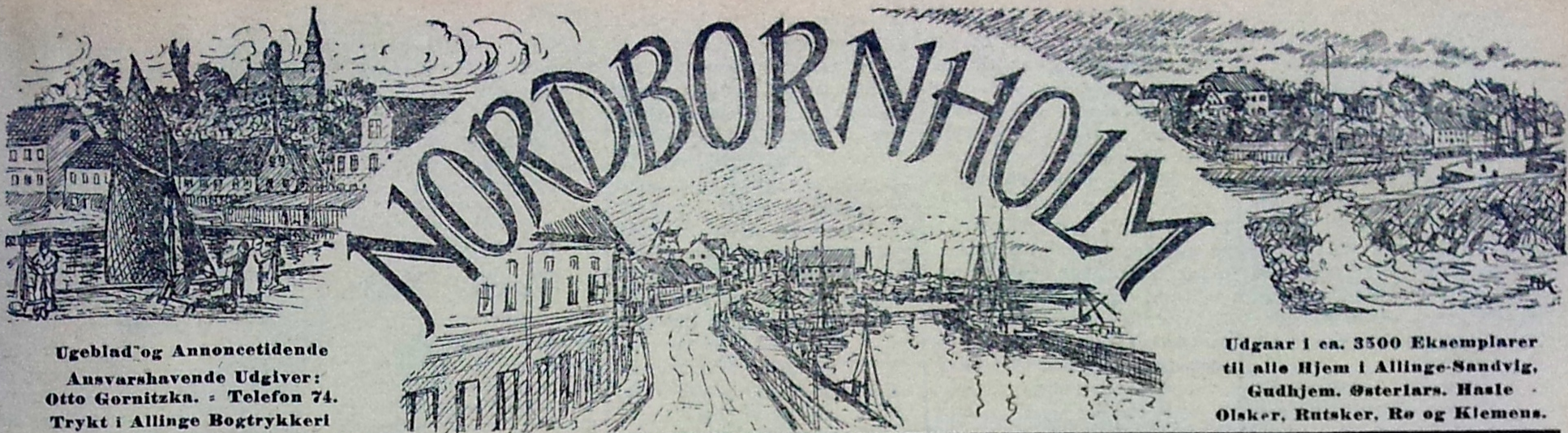

Ugeblad og Annoncetidende
Ansvarshavende Ud giver:
Otto Gornitzka. - Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Udgaar i ca. 3500 Eksemplarer
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Gudhjem, Østerlars, Hasle
Olsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Nr. 9

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - - - 6 Ø.

Fredag den 2. Marts

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1928

Bornholms Historie.

Oltidens vældige Vikingedrage
havde sine Huler,
Bornholm, ved din Kyst,
Danebodssættens
omvekslende Saga
melder fra din Strand
mangen flammende Dyst;
Vaabnene blinkede fra Hav
og fra Fjeld,
Øksen og Huggerten,
Bøssen og Lansen;
Mindernes Norne
vov ind i sit Tjeld
Jomsborg med
Dybbølberg-Skanssen.

Nok har her været
af Blodskyld og Vildhed,
nok af graadig Rovlyst
og Hærgningens Brand;
kongelig Grumhed
og bispelig Snildhed
slog saa til med Saar
dette lynggroede Land;
Røvers Borge laa skjult
i dets Skov,
Røvers Skuder
løb ud fra dets Vige.
Fremmede Voldsmænd
med Sværdet skrev Lov,
til de fik Lige for Lige.

Mangt er her virket
af Mandsmod og Vilje,
Troskab har slaadet Følge
med Frisind og Kraft;
Mand efter Mand
skrider hen ad din Tilje,
gæve som de bedste,
vort Danmark har haft.
Bues og Ankers
dødstrodsende Færd,
Kofoed paa Landjorden,
Wolfsen paa Søen,
Bohne som Kriger
og Madvig som Lærd
vidne for Verden om Øen.

Tidene skride,
men Gerningen bliver
altid stilles Krav
der til Vilje og Mod,
altid er der Plads
for en Ungdom, som giver
Slægten glad sit bedste,
sit Arbejd, sit Blod.
Maa vi da se,
at en Ungdom gror op,
daadskraftig, storsindet,
Fædrene værdig,
Trofast den staa
i en tætsluttet Trop,
kæmpe og virke ihærdig.

Peter Dam.

Bornholmsk.

Af Lærer H. K. Larsen
(Rytterknægten)

V

Har man ikke tænkt paa eller
lagt Mærke til, hvor rigt og ud-
viklet det bornholmske Sprog i
visse Henseender er, da bør man
give sig Tid til grundigt at læse
P. Möllers fornævnte Bog, der
desværre ikke har opfyldt det
Haab, som Forfatteren giver Ud-
tryk i Forordet, at den kunde

»blive læst af alle Bornholmere
og finde Anvendelse som Vejled-
ning og Haandbog paa dette Om-
raade i ethvert bornholmsk Hjem.«

Vi har meget tit paa Bornholmsk
flere Ord for beslægtede Begreber,
hvor man paa Dansk kun har eet
Ord, der altsaa bliver flertydigt
i Sammenligning med de tilsva-
rende bornholmske. For det dan-
ske blinker har vi paa Bornholmsk:
blønkjar (me Iven, et Blønkj),
blønkjer (besl. med blønk) og
blinkar (Fyrn blinkar; nyere fra
Dansk optaget Ord.)

Følgende Sætninger: Jeg tror,
at han kommer; men det er ikke
nemt at vide — hedder paa Born-
holmsk: Jå troer, a hanj kommer;
men de økke got å vedda Binde-
ordet at og Navnemaadens Ken-
deord at ser ens ud og udtales
ens, og først ved den grammati-
ske Undersøgelse viser det sig,
at vi her har to forskellige Ord,
hørende til hver sin Ordklasse.
Paa Bornholmsk er Ordene tyde-
ligt forskellige, hvad der selvføl-
gelig gør det forholdsvis let for
Bornholmere at skelne ogsaa mel-
lem de enslydende danske at. (Der
skal Komma foran a, men ikke
foran å.)

Di halle Kantoflarna kan kun
mangelfuldt oversættes ved de hal-
ve Kartoffler; dette er et flertydigt
Udtryk, der ogsaa kan betyde di
hallue Kantoflarna, og det er no-
get helt andet Ligeledes vidner
Ordene idi og idaa om de gamles
Sans for nøjagtig Tale: men an-
vender vi dem galt og siger, a
Ijlnj hår gaad ud idaa Kalklunejn,
saa vidner dette om skodesløs Om-

Nordens Sygeplejerskes Æresmedlem.

Den 5. Marts fylder Fru Henny
Tscherning 75. Aar. Hun kan end-
videre i Aar fejre 50-Aars Jubi-
læum som Sygeplejerske, idet hun
ansattes paa Kommunehospitalet
i 1878. Fru Tscherning har gjort
et overordentlig betydeligt Arbejde
for Sygeplejerskestanden, og hun
bærer da ogsaa som Tak herfor
Fortjenstmedaljen i Guld. Hun
har organiseret Standen med dansk
Sygeplejerraad som Midtpunkt,
og hun har i over 25 Aar været
Sygeplejerraadets Formand. End-
videre er hun Ærespræsident for
»Sygeplejerskernes Sammenslut-
ning i Norden«. I 1886 blev hun
gift med Kirurgen, Professor E.
A. Tscherning.

gang med Modersmaalets Guld.
For Ijlnj bier ju nok dær inja.
De kanjtræffe te å gaa ud i Kak-
lunenj. I Fajl saa e, maa ni ta
Aaskan ud idaa'nj å kjølne op
ijæn; å ed kålt uda, saa ska der
inhellu idi enj.

En Mængde korte og rammen-
de Ord og Talemaader — ofte
med baade Enderim og Stavrim
— vidner om poetiske Anlæg, men
tillige om ringe Øvelse og Udvik-
ling af disse Anlæg, ligesom flere
gamle Viser jo har gode Tilløb,
der spænder Forventningen, der
dog som Regel ikke opfyldes. Den
korte, sammentrængte og ordknap-
pe Form lykkes bedst:

Tor me sit favre Sjægg
lokker ajle Smaapibla
udanfor Vægj.

Tredde Torsda i Tor
sætter Trånan sinj Fod
på dansk Jor.

Tredde Torsda ætte dænjj
hår enj Låu te å gaa
lyza Autan i Sænjj.

Roza Toza, så faar
enj Gaun aa na.

Menneskenes fire materielle Ho-
vedforødheder sammenfattes i
Ordene:

Bedd å Sledd å Brån å Trån.
Paa Nordlandet har man gjort
den lagtagelse, at

Hazla-Glans å Tajna-Sång kom-
mer ota Fnojedriv i Gång.

Disse Linier trænger maaske
synjan Alminjen til Forklaring,
som er denne, at Nordstenvin-
dens Leg med Bølgerne mellem
Tajna-Klipparna høres langt inde
i Landet, hvor optrækkende Uvejr

fra Nördost faar Himlen til at
skinne lys i Sydvest over Hazle.
Denne By var i gamle Dage i
højere Grad end nu Nordlandets
Hovedstad, hvor Folk fra Landet
let kunde komme i ubehagelige
Situationer. Der var Øvrigheden,
Byfogden, Politiet og de svårta
Hollid, der var mer eller mindre
smarte Forretningsfolk, der var
rælia Horra, som raabte efter en
paa Gaden, og der var baade Bar-
ber og Sagfører. Derfor hed det:
Dær e tre Tinj, inj ska våra
saj for, å ded e Smaasypa, Plok-
gjøjl å Hazlebo. Eller endnu stær-
kere:

God bevåre maj for Bøddel,
Bådsjær å Prokkeråtare?

Men indrømmes maa det, at
Bornholmsk med alle sine Fortrin
ogsaa har sine Mangler. Om en
af disse skal det syvende og sid-
ste af disse Smaastykker handle.

Hvem af os modstod Fristelsen til at leve over Evne?

- O -

»Det hed sig, da Krigen blev
sluttet at Danmark havde tjent 2
Milliarder Kroner ind.

Hvor er de henne?

Jeg ved godt, at mange vil si-
ge: »De blev jobbede bort i Spil
og Spekulation af den Del af
Samfundet, der maa betegnes som
kapitalistisk.«

Men er dette rigtigt?

Til en vis Grad maaske.

Men vi andre, som ikke er Ka-
pitalister, var vi bedre?

Kunde man ikke se mindrebe-
midlede ogigestillede, som købte
Gaas til Juleaften og betalte
den med maaske 30 Kroner, eller
se dem købe Silkestrømper til de-
res Døtre til 12—15 Kroner Par-
ret?

Var der overhovedet nogen i-
blandt os, som modstod den Slags
Fristelser, og som derfor ikke bi-
drog sit til at bringe os i den Til-
stand, hvori vi nu er?

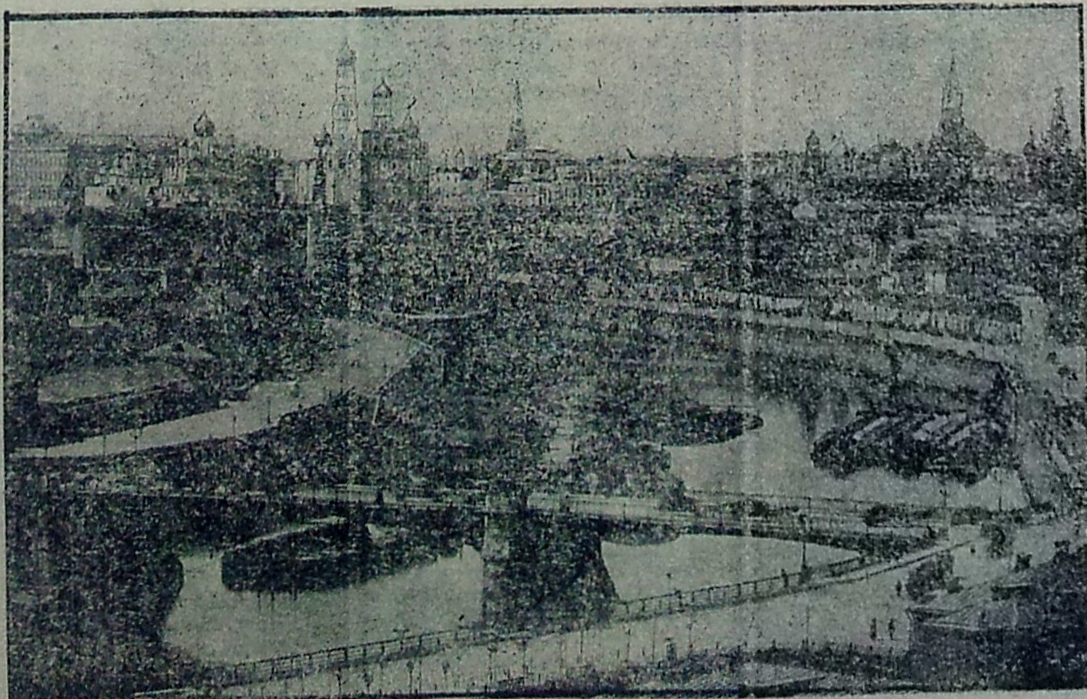
Der gaar Masser af Mennesker,
Arbejdere, unge videnskabeligt
uddannede Personer, som alle ge-
rne vil arbejde og alle kunde præ-
stere nyttigt Arbejde og sørge for
sig selv, men som intet Arbejde
kan finde.

Hvorfor er det saaledes?

Hvad er det, der i Krigens Spor
forkvaklede og fremdeles forkvak-
ler Samfundsforholdene.

Jeg ved det ikke; vi er tilbøje-
lige til at skyde Skylden paa no-
get uden for os, paa Kapitalisterne
(hvor mange er der egentlig af
den Slags her i Landet, og hvor
mange af dem, der var Kapitalis-
ter, er ikke nu bragt ned til at
maatte leve fra Haanden i Mun-
den), paa Udlandets Toldforanstalt-
ninger, dets Trykken af Arbejds-
lønnen, dets Underbyden med Hen-
syn til Priser, paa Regeringen og

Ruslands Hjerte.

I den sidste Tid er der ikke
gaaet mange Dage, uden at der
er indløbet Meddelelser om Uro-
lighederne i Moskva, Uroligheder
af alvorlig Karakter. Sovjetstyret
dementerer ganske vist systema-

tisk alle saadanne Meddelelser,
men Beretningerne staar dog vist-
nok alligevel til Troende. Urolig-
hederne har i de sidste Par Uger
navnlig formet sig som Hunger-
revolter i Anledning af Regerin-

gens strænge Restriktionssystem.
Mængden har plyndret flere Bu-
tikker, og man frygter at man
staar foran en større Hungersnød-
periode. Ovenfor bringer vi et
Billede af Moskva.

Lovgivningsmagten, paa de politiske Partier og de nogenlunde velstillede haarde Hjerter.

Der er nok at hænge sin Hat paa, naar man vil lede derefter.

Men hvad hjælper det.

Mon det ikke var meget bedre og meget mere fremmende, om hver iblandt os gav sig selv en ikke ringe Del af Skylden og alvorlig bestræbte sig for at rette det, man selv kan rette — ens Tilbøjelighed til at se Skæven i andres Øjne, ens Rethaveri, ens Mistillid og Misundelse, ens Krav paa at blive hjulpen af andre?

Jeg vil tro det, og jeg vil ønske og haabe, at det ny Aar maa hjælpe os alle mere eller mindre til den Erkendelse, at man — dybest set — altid er sin egen Lykkes Smed."

Frit Ordskifte.

Hr. Redaktør!

I en Artikel „Hekseri og Trolddom“ af Carl v. Hohl i „Nord-Bornholms Ugeblad“ for 30. Dec. 1927 omtales Christian Science og dens Tilhængere. Men i denne Omtale findes ikke eet eneste Punkt, der ikke vil vildlede den Læser, der forud ikke ved, hvad Christian Science er.

Vil De elskværdigt give mig saa megen Plads i Deres ærede Blad, at jeg i faa Ord kan korrigere disse Fejltagelser:

Christian Science Læren er den rene, den oprindelige Kristendom, fri for alle Dogmer — og Christian Science Helbredelserne er de samme, som fuldbyrdedes af Kristus Jesus, hans Disciple og de første Kristne lige op til Slutningen af det tredje Aarhundrede. Fra denne Tid hører vi ikke meget om Helbredelser gennem den kristne Religion. Men i Aaret 1866 opdagede Mary Baker Eddy det helbredende guddommelige Princip — hun grundlagde Christian Science, og i 1875 udkom Mrs. Eddys Hovedværk „Science and Health with Key to the Scriptures“, hvori Christian Science Læren er fremstillet i sin Helhed.

Helbredelserne i Christian Science finder Sted gennem Forstaaelsen af og den tillidsfulde Tro paa Guds Almagt og Hans uendelige, allestedsnærværende Kærlighed, der udelukker alt ondt.

„Mysticisme“ og „dyrisk Magnetisme“, som Artiklen omtaler, er det diametralt modsatte af Christian Science. — Mrs. Eddy klassificerer dyrisk Magnetisme som magtesløs, som Illusion, Paa Side 101 i ovennævnte Bog læser vi: „I intet Tilfælde er Virkningen af dyrisk Magnetisme, i den senere Tid kaldet Hypnotisme, andet end Illusionens Virkning.“

Det vil derfor let kunne forstaaes, at de Mennesker i New York, som Artiklen omtaler, har været saa langt borte fra Christian Science som vel muligt.

Til Slut vil jeg blot tilføje, at Mrs. Eddy aldrig har haft en personlig Efterfølger i Boston eller noget andet Sted — ligesom der aldrig nogensinde har eksisteret en „Lederinde af New York Afdelingen.“

Med Tak for Optagelsen.

Deres ærbødige
Valdemar Willumsen.
Christian Science Committee on
Publication for Danmark.

Svar te Jens Tørsen

Ded va lival ræjti sjaulit aa høra fraa Daj, aa ja e kattemaj saa gla auer a Du hausar Dina gamla

Sognabo, aa hojler Daj lid te vos inu, mæn ja synes nu a Du got kunje hat besøjt maj naar Du vae hær i Soggen, vi kom ju alti saa got ud aad som Nabo. I Forsamlinshused ed sjæjlan ja kommer nu omtier, mæn forra kom ja dær outa for ja e ju me i Husmajnsforenijnen, aa dær kom ju javnt aa eijn Talara, som kujne riva ijn hillu idaa saj, aa saa bagætte hadde vi Lau te aa despetera om voddan vi skujla sysla vora Kjœr aa Grisa, aa voddan vi skujle avla Jorn aa gje dæjn konstit Møj aa seddan nad, aa saa eijn Gang imæl prækada vi Polletik om Skat aa Tojl aa majed mera, aa ded va ræjti artit kajntroed, mæn nu e ded Slaued gaaed idaa Moda. Naj, nu ha di hit paa saa monga Tossastrejer me Dajns aa alskens Rammel, aa dær e et Raballer, saa Nabona ikke faa Sævn i Iven dæjn hela Nat. Varst ed naar Alijnabona komma me, for di ha Sypaflasker me dom, som de saa bagætte smida rujnenom, aa eijn Gong hitte Skolærijn æjlua seddena i sijn Hava, aa ded e ju livæl nad forarjelid nad, for di va ju tomma ajle, demmesaa.

Nu maa Du ikke tro a ded e vos Husmæjn dær e galna, æjle vor Foreninj dær e varst. Naj, Sjosjalistarna aa Aahajlsfolken harred alri nad gran bære i dorra Forenijnern. Ded e nu Ongdommijn dær rasar auer ded hela. Vi ha jo aa faaed en ny Foreninj udæa nonna, dær kajlar saj for „Radio-ter“, va ded ægentli e for naed ved ja ente ræjtit, mæn ded e væl naed me traaløst, saa Du kjæjner ed nok fraa forra aa ætte va Du skrev. Ded haer væl bara faaed et udenlansk Navn, mæn ætte va dær sajes saa ha desse hersens begijnt lise vraulured som di anre, saa ded nyttar ju inte a di ha taed seddenet pent Navn. Ja snakke eijn Gong me eijn frammeder Talara, dær hadde prækad hær, aa hajn fortalde, voddan hær va. Dær hadda hela Tiden staaed eijn Bonka onga Kara uda i Fostauan, aa di hadda skræjt op aa galt aa skavad dom som galna, aa hadde di iijndaa bled dær uda, mæn eijn Gong imæl skujle nonna ijn i Salijn, aa ded gjik inte saa tyst aa, naj, di smajl me Dørn aa trampada i Gullet lise galed som ded hadde vad ijn Trop Soldater, der va kommederde ijn me fast Fodslau, aa seddan løv di ud aa inj, saa hajn va liever aa ble antiverder aa nær hadde tabt Traaijn i sin Præken; mæn ikke nok me ded, for bagætte skujle de læja Ronjlæja, aa bevara maj væl sikkenet Sty der ble, de galde som vila, aa skavada dom ila, saa hajn alri haddé tjænt Maga te slejtt, aa hajn spore maj om ded alti va saa galed hær i Olskersen. Ja veste føje va ja skujle svarajn, for eijn vil ju ikke gjærna varra ver for di Frammede a vorra Bælla e saa uopdrana, for vi maa hausa paa a vi Gamle kansje ha mæst Sjyl te a di e seddan, aa saa svarde ja bara, a ja ikke tjænde majed teed for ja kom inte te stort anra Møde i Forsamlinshused ijn som et Venstremøde eijn Gong om Aared, aa dær va di varkeli saa dannede aa saa pena, aa naar di skujla fløtta dom auer Gullet, va di læjefram saa tyssa a ijn ikke kujne høra dom, de gjikke paa Tæerna ska ja saj Daj. Ded e nu ikke saa ojneld a dæjn Døtern, Du skrev om, hæjlere vil passa lid op for desse Venstrefolken ijn som for di anre, dær bær dom saa fnasut ad. Na, saa Du troer a dær e ti i vort Sognaraad, vor i ajle Varden kajn Du tæjntja slæjt, e Du saa dommer a Du ikke ved a Lauana sajler, a dær

ska vælles ulæje te Sognaraad, aa vi har nu ni Majna hær i vort Sognaraad, aa a ded e saent, kajn Du lie lida paa, for ja saa dom sæl me mina ajene lven nu i hiijndajjn, aa voddan ded gjek te kajn ja lesegot fortælla Daj i samma Draued. Ja va saamæjn gjæsbader op te dom, for dær va nad me Skattejn di ikke kujne ble kloga paa, aa saa gjik ja ju op i Forsamlinshused aa ble majed væl motajjn, aa dær sad di ajle ni rojnern om Bored aa di gjæsbada maj te aa sidda hos au, dær va nu eijn frammeder Majn au, aa ded va eijn fraa Østermarkersen, som va dær for aa pina Folk for Skat, sa di. Ded saa hajn æjlans slet ikke ud te, for de va senijn pener Majn. Na nok om ded, vi skujle ju te aa snakka om Sagar-na, aa di begijnte me a ja hadde forlid aa læva ver, aa ded tæjnte ja dær kujne varra nad i, mæn ja kujne ikke se a di hadde najn Mad telauader te maj. Mæn ded va nu inte seddan ment, for di mente bara a ja hadde forlid aa læva aa dærhjemma, for ja hadde ju inte opgjed merijn 1000 Kr., aa ded kunje ja ente fø aa klæ Konna, Bælla aa maj sæl for, sa di, aa Gjæjl hadde ja hæjler inte lauad nan, saa di trode, ja hadde opgjed forlid, aa ville snyda dom me Skattijn. Nu ble ja forladmaj hal arier auer dætta hersens aa fikke Gong i Mujntojed aa fortalde dom, a ded livæl va pinenes a ijn skujle træjkjes op i Skattejn for ded ijn spentader aa sparada for aa læva udan aa sætta Gjæjl, aa ja lo dom vedda a ja hadde inte Raa te varkan aa sedda aa røja Segarer æjle Piva aa ja hadde hæjler inte najn Bil aa tjœra aa mora maj me, ded enesta ja brygte te Unytta va aa ta eijn Kop Kaffe i Forsamlinshused eijn Gong om Aared, daa dær va Venstrefæst. Naj, di kujne bare la dom betalla Skatejn dær hadde Raa te aa mora saj aa læva hojt. Sognraadsmaj-nana di kujne sajtes, for di va væl ikke bære eijn Alijnabona, di sad væl bara aa aad aa drak aa lau Kommonan betalla, aa saa sæl ble skattefri. Ætte senen Sjylla tæjnte ja maj a di inte hadde mera aa skujle ha sajtt, aa ded hadde di hæjler ikke ajned ijn som di takkada maj saa pent for ded ja va kommejn op te dom, aa saa kujne ja ha Lau te aa stikka aa ijen. Mæn ja hadde inte rappere faad Dørn lokt ætte maj forijn ja høre a di ga dom te aa skrub grina ajle sammen, aa ded ble ja nu livæl forarjader auer, aa tæjnte, sikkenena Ræuapelsa, nu sedder di forplauemaj aa gjor Nar aa majte, mæn ded bled væl ikke bære me ded, for naar di komma i Sognaraad e di saamæjn akkurat ens ajle sammen entan di kajla dom Sjosjalister, Venstremæjn æjle Misjonsfolk, di hæjnga sammen lesom Artehalm, seddan har ja nu forstaaed, kantroed.

Paa Hjemvæjn gjik ja aa spekelerde auer dætte hersens, aa kom te aa tæjntja paa a ded vest livæl va Syjn aa vara misujnelier paa ajle desse forgjællada Staklana, for dær kom ju livæl eijn Da a di inte kujne faa mere Gjæjl aa læva ver, aa saa ble di ju nødda te aa gaa te Værjæraad, aa faa dom te aa rønsa ud, hva dær kajn bjæras, aa ded ska di au værra majed villua te, sajes dær. Formajn ska varra ræjti goer te seddan nad, mæn ves Tidarna bled ver aa varra saa sløja faaer hajn væl formajed aa sjødda saa hajn bled usledijn for tilia, aa ded va ju Ska for vos ajle. Hausa saa aa besøjt maj naar Du kommer hær te Soggen ijen, Dær kajn ju varra majed aa snakka om. Kajnsje

vi skujle ha vores Ongdom hæn te Ryskersen aa læra Folkasjik for ætte va Du skriver e ni ju fæslid dannada dær, aa hared in-hellu artit aa dajlit i jert Forsamlinshus, aa ded va plaserlit, om vi kujne faaed lesedan.

Dijn gamla Nabo

PÆR JENSEN.

Agens Vers.

Mel.: Naar man faar lidt godt at drikke
Nu vi lære skal at spare,
ja Procenten skal skam ned.
Vi i nitten Punkter bare
gi'r vort Byraad ren Besked:
„Væk med Militærmusik“
(dertil 100 Kr. gik).
Vi en Liremand kan faa,
smukt det bli'r at høre paa.

Konvolutter kan der spares
voldsomt mange Penge paa,
hvordan saadan no'ed skal klares
Tranzen se at lære maa.
Til Kvittering for vor Skat
kan benyttes nok saa glat,
alt det Smørrebrødspapir,
som man i vort Anlæg ser.

Kofoed kan jo tømme Gassen
(bli'r ej god at komme nær)
fyldt bli'r hele Kæmmerkassen,
skønt den ellers bundløs er,
at det er en god Idé,
kan vi allesammen se,
Tanken er jo langtfra gal,
nej den er skam genial.

Ligningslemmer, Revisorer
ingen Kaffe mer' maa faa.
For vore Penge de sig morer
det kan ikke længer gaa.
Paa den Konto vi omtrent
sparer mindst en fem Procent,
ordne saadan et Budget
er uhyre ganske let.

Avertere i 3 Blade
Overskud vist knapt kan gi'.
Mon der skete nogen Skade,
om vi derfor helt slap fri?
„Nordbornholm“ ku' bruges mer,
der udi vi alle ser,
særlig om vor Løjtenant
skriver noget interessant.

Han af Energi jo strutter
skærer skrap vort Byraad ned,
synes det med Penge rutter,
gi'r det gældsmæssige Besked:
„Værre end som Printzenskjold“.
Fri os ud af dettes Vold,
er det Maal, som han vil naa,
om til Sags han saa skal gaa.

Jeg paa „Allinge“ til Møde
til „Personlig Frihed“ var,
der faldt mange Ord saa søde
Frk. Petersen var rar,
talte fælt om Drikkelse,
saa man ku' faa Hikkelse,
derfor jeg en Pilsner nød,
den slukked brat min Afholdsglød.

Nespi.

Løsning af Kryds- og Tværs
Opgaven i sidste Nr.

L Ø V I N D E ●
Ø ● E N K E L ●
J ● R D ● W E R ●
T ● S I ● A K P ●
N U ● O R T ●
A L ● T A D R A ●
N L E ● A ● A S ●
T A L E R E ● K ●

Appelsinen.

Til de Planterlæger, der byder
Menneskeheden de største Liffli-
heder, hører uden Tvivl Slægten
Citrus. Et af dens mest elskede
Medlemmer kalder sig Appelsin-
træet, og da dets skønne gyldne
Frugter just i denne Tid er frem-
me paa Markedet, kunde det maa-
ske have sin Interesse at se lidt
nærmere paa Fyren.

Appelsintræet er hjemmehørende
i Kina eller Bagindien, herfra før-
tes det i Begyndelsen af den krist-
ne Tidsregning 'til Forindien for
senere at finde Vej til Europa,
dog først saa sent som i det 15.
Aarhundrede. Nu dyrkes Appelsin-

nen eller som den med et mere
poetisk Navn ogsaa kaldes: Oran-
gen — i alle fem Verdensdele, hvor
Temperaturen tillader det, hvad
man ikke kan undres paa, naar man
hører, at eet Træ alene kan give
indtil 20,000 Frugter paa et Aar.
Vi synes, naar vi spiser Appelsin-
er af god Sortering, at Frugten
er baade saftig og sødmefyldt,
skønt det er en i grøn Tilstand
nedplukket og forrejt Appelsin vi
smager. Hvor meget liffligere maa
den da ikke være, naar den i sit
Hjemland har indsuget al den Sol-
glød, som dens Natur kræver. Og
den kræver meget — kan saale-
des ikke fordrage Nattekulden, hvor-
for det f. Eks. paa Kaliforniens
Appelsinfarme kan blive nødven-
digt at lægge i Kakkellovnen for
Planten: Ned mellem Appelsintræ-
ernes Rækker stilles ganske smaa
Ovne, der naturligvis ryger fælt,
men alligevel redder den dyre Høst

Appelsinen — Navnet betyder
kinesisk Æble — indeholder, naar
Skallen er bortfjernet, 89 pCt Vand,
2,44 pCt. frie Syrer og 4,59 pCt.
Sukker, dog kan Syren og Suk-
kermængden som bekendt variere
meget. Der er altsaa ingen Fare
for at blive fed af den Spise, tvært-
imod er den almindelig kendt som
virksom ved Afmagringskure. I
Frugtskallens yderste rødgle Lag
indeholdes en aromatisk Olie, der
anvendes i Likørfabrikation, og
desuden giver de ituskaarne Frug-
ter med Skal den herligste Mar-
melade, kendt under Navnet O-
rangemarmelade. I denne Forbin-
delse kan nævnes Hjemmenes Som-
merdrik, der laves af koldt Vand
tilsat Appelsineksktrakt. Denne kan
udvindes af de i Vinterens Løb
opsamlede Appelsinskaller (kun
den rødgle, yderste Skal) ved
Hjælp af Sprit, hvis Spritten blot
var til at faa for en rimelig Pen-
ge.

Citrusslægtens Medlemmer er al-
le stedsegrønne, mindre Træer med
læderagtige Blade og meget store,
hvide eller lyserøde duftige Blom-
ster. „Bruden var smykket med
Orangeblomster“, hedder det, hvil-
ket i sig selv er en Borgen for,
at saadanne Blomster er smukke.
Slægten deler sig i flere Arter,
hvorunder igen flere Former. Som
de betydeligste nævner vi foruden
vor Ven Orangen, Pomeranse og
Bergamotorangen, der alle hører
til Arten aurantium, Mandarinen
(Art nobilis) og Citronen (Art me-
tuca). Af disse er Citrontræet ef-
ter vor Mening det mest berømte,
hvorfor vi en paafølgende Artikel
skal give det en fortjent hædren-
de Omtale.

En Pige,

ikke for ung, kan straks eller i Man-
gel deraf senere faa Plads paa Pi-
legaard i Olsker.

En Pige

22 Aar, søger Plads straks eller
senere. Billet mrk. „Pige“ mod-
tager Bladets Kontor.

RØDE KORS

Dameafdeling for Allinge-Sandvig
og Olsker agter at afholde et 6
Dages Kursus i Sundheds-
pleje og lettere Sygepleje den
8. Marts paa Borgerskolen, 1. Sal,
fra Kl. 8—10.

Deltagerne bedes snarest tegne
sig hos Fru Christensen, Pæregd.,
Olsker. I Allinge hos Fru Gor-
nitzka og Fru Smedem. C. Peter-
sen.

Bestyrelsen.

Allinge Skæperi

Optændningsbrænde altid paa
Lager, billige Priser.
Tlf. 29.

Geert Hansen.

Hus paa Nordlandet
med lidt Avlsbrug eller Hønsleri
ønskes til Købs snarest.
Billet mrkt. HUS modtager Bla-
dets Kontor.

Frelsens Hær, Hasle.

Major Mathilde Nielsen leder
Mødet Søndag den 4. Marts Kl.
9,30. Kl. 4 og Kl. 8.

En yngre Fodermester
og en rask Karl kan faa Plads til
1. Maj paa **Aspegaard**, Øster-
lars. Tlf. 30.

Ølsker Husmandsforening.

Fru Hansens **Husholdnings-
kursus** begynder Onsdag den 7.
Marts Kl. 2 i Forsamlingshuset,
hvortil nye Deltagere endnu kan
indtegnes.

Bestyrelsen.

En flink Pige

kan faa Plads til 1. April, og en
15—16 Aars **Dræng**, som kan
malke, søges til 1. Maj.

Schou, Hammershus.

Flink Pige

søges 15. Marts eller senere.
Allinge Jernbanestation.

Medhjælper

16—18 Aar, søges 1. April.
Avlsbr. **Andreas Kofoed**,
Tlf. Sandvig 35.

En flink, ung Mand

søges, paa Grund af Militærtjene-
ste, straks eller 1. Maj paa
Enggaard, Rutsker.
Tlf. 27.

Tak

Modtag herved vor oprigtige
Tak for udvist Opmærksomhed
ved vort Bryllup.
Sanne og Jens Kofoed, Tein.

Havrehalm,

velhøstet, presset i Bundter, er til
Salg. Tillige kan bestilles til Af-
hentning i April **sunde Læggekær-
tofler „Burbank“**. Disse er bekendt
for det store Udbytte.
Tlf. Sandvig 26. **H. Colberg**,
Finnedalen.

Flink, paalidelig Pige

til Hjælp ved Malkning, søges 1ste
Maj paa **Enggaard** i Rutsker.
Tlf. 27.

Et Parti brugte, godt istandsatte

Herre- og Dame-Cykler

sælges meget billigt i disse Dage.
1 ny Pigecykel, 1 ny Herrecykel
og en ny Damecykel fra forrige
Aar sælges til meget nedsatte Pri-
ser. Lager af nye Cykler, Dæk
og Slinger samt alle Reserverede
til billigste Priser.

To Motorcykler paa henholdsvis
4 og 2½ hk samt Autogummi og
Olie er paa Lager.

Shell Benzin fra Stander hele
Døgnet.

Et 4 Lampers Radioapparat med
Højtaler og Telefoner, 2 brugte
Ford Touring, 1 Chevrolet do., kun
godt et halvt Aar gammel samt 1
brugt Bilmotor og Gearkasse sæl-
ges billigt.

Jens Nielsen, Povlsminde,
Rutsker pr. Hasle. Tlf. Ruts 21y.

Holger Panduro & Co.

Direkte Vin-Import
Vendersgade 10, København
Stor Prisnedsættelse
15—55 Øre pr. Flaske

D. s. U. Allinge-Sandvig

afholder **Medlemsbal** paa Christen-
sens Sal Søndag den 4. ds. Kl. 8.
Kun Medlemmer af en D. s. U.
Afdeling har Adgang.
Bestyrelsen.

Til Pensionat „SKOVBO“

søges fra 1. Maj en flink **Køkken-
pige** samt en Karl. Fra 15. Maj
Stuepige, fra 1. Juni Serverings-
frøken, Husholdningselev samt en
ung Pige til Pasning af Kiosk.
Henv. Østergade, Allinge.

Fru Oda Hjortbol.

Kaalroer

er til Salg paa Ny Skovgaard i
Ølsker.

Kajbjerggaards Gødningsf.

afholder den ordinære Generalfor-
samling **Torsdag** den 8. Marts Kl.
5 i Fru Christensens Havestue.

Dagsorden:

1. Beretning og Regnskab.
2. Valg af Bestyrelse og Revisor.
3. Eventuelt.

Bestyrelsen.

Klemensker.

Til Fordel for **Klemensker Syge-
plejeforening** afholdes offentlig

Dilettantkomedie

i **Klemens Kro** Fredag d. 9. Marts
Kl. 7,30.

„Sødeskov“ i Ølsker,

af Areal 5 Tdr. Ld. Ager og 7
Tdr. Ld. Skov og god, sund Be-
sætning, er paa Grund af Ejerens
Svaghed billigt til Salg, naar Han-
del kan ske inden Foraaret.

Sagfører H. H. Jensen

træffes i Gudhjem, Sparekassens
Lokale, **Torsdag Eftm. d. 8. Marts.**
Tlf. Nexø 17.

2 Hestes Ejendom

paa Sydlandet, nær Stationsby,
godt 14 Tdr. Ld., til Salg eller
Bytte ved Henvendelse til **Sagfører**
H. H. Jensen, Nexø.

En ung Pige

kan 1. Maj faa Plads paa
Knarregaard, Rutsker.

Biografen.

Søndag den 4. Marts Kl. 8.

Akademisk Skyttekorps.

Fornøjelige Optagelser af Korpsets
Øvelser.

Min Kones Datter.

Lystspil i 6 Akter.
Børn har ingen Adgang.

En flink Pige,

kan faa Plads 1ste Maj paa
Bondegaard i Rutsker.

En Lødeko

Ung, stor Lødeko er til Salg
paa **Tornegaard** i Rutsker. Tlf. 73.

For Fiskere!

Svære mørkeblaa Kirsye Ben-
klæder — pr. Par 15,75.

H. Kvist, Gudhjem.

Tlf. 45.

Nyt Radioapparat

til Salg hos **Ludv. Dellgren.**
Tlf. Ruts 4.

Udstilling fra Afrika

med Foredrag af Boghdl. **Søren-
sen** paa Raadhuset i Sandvig On-
sdag den 7. Marts. Børn Kl. 5,30,
Voksne Kl. 7,30. Fri Adgang.
Alle indbydes.

4 a 5 Ugers Grise

er til Salg hos **Kofoed, Dnebjerg-
gaard, Klemensker.**

Foreningen Dansk Arb.

(Allinge Afdeling)

afholder Foredrag med Lysbilleder
paa **Tein Skole** Tirsdag den 6te
Marts Kl. 8. Alle indbydes.

Gratis Entree.

Bestyrelsen for Allinge-Sandvig
Haandværker- og Industriforening.

Køge- og Bageopvisning

finder Sted i **Produkten** Torsdag
den 8. og Fredag den 9. Marts.
Alle indbydes.

Kunstgødning

er paa Lager. Bestilte Partier be-
des afhentet og ny Bestilling mod-
tages gerne.

Produkten.

Se her!

Efter endt Statusopgørelse rea-
liseres store Mængder af Porce-
læn, Fajance, Glas og Køkkenud-
styr.

Vi udsælger f. Eks.

Tallerkener	fra 19 Øre
Kopper	25 Øre
Skaale i Sæt	190 Øre
Terriner m. Laag	500 Øre
Ølgas	24 Øre
Askebægre	50 Øre
Glasskaale	35 Øre

Spisestel til 12 Personer Kr. 37,00
Kaffestel (Porcelæn) 21,00

Emaljerede Kasseroller og Kedler
til langt under Dagspris.

Endvidere sælges et Parti Bord-
Knive og Gaffler til Spotpris.
(Fra 50 Øre pr. Stk.)

Benyt Dem af dette enestaaende
Tilbud.

Produkten.

Norge Salpeteren

er nu paa Lager, og da det
kniber med Pakhusplads, saa be-
der vi om at Bestillingerne afhen-
tes snarest muligt.

18 pCt. Superfosfat, 37 pCt. Kaligødning

ventes med Skibe i kommende
Uge og ekspederes herfra franco
pr. Bane. Vi har disse Gødning-
er paa Pakhus, saa der ogsaa
kan afhentes i disse Dage.

Nordlandets Handelshus

Ny Sending af

de gode engelske Biscuits
er hjemkommen og anbefales.

Nordlandets Handelshus

Knuste

London-Gaskoks.

Bedste Kvalitet, vejer ca. 50 kg.
pr. Høktoliter samt

Engelske Boston Øvnkul

— som er kraftige og renlige og
sælges til billigste Dagspris til-
købt fra

Nordlandets Handelshus

Meget gode, store og søde

Messina-Appelsiner

sælges i

Nordlandets Handelshus

L. Larsens Træskoforretning

Allinge

Ekstra gode Klædesko sælges
til uhørt billige Priser.

FLÆSK,

Kød og Polse

modtages til Røgning hos
Slagter **Phillipsen**, Sandvig.

Dansk Rejsebiograf

fremviser i **Klemens Kro** Tirsdag den 6. Marts Kl. 8

Fyrtaarnet og Bivognen

i „Ole Opfinders Offer“, ustyrlig komisk Film i 6 Akter med vore to
populære Venner i Hovedrollen.

2 store ekstra Numre!

Stor offentl. Præmiemaskerade

afholdes i **Klemens Kro** Søndag den 4. Marts Kl. 7.

Kl. 7,30 Indmarschering af de maskerede.
Kl. 8 Gæsteoptræden af **Fyrtaarnet og Bivognen**.
Kl. 8,30 Optræden af **Komikeren X** samt **Aarets Revu**.
Kl. 9 falder Maskerne. Der uddeles 2 Herre- og 2 Damepræmier.
Kl. 10,30 Optræden af **Z og Ø**.

Salen vil blive flot illumineret. Kom, se og hør!

Alle er velkomne. Maskerdegarderobe forefindes.

Konfirmationsudstyr

til Dreng og Piger i største Udvalg, billigste Priser.

Fikse, færdige, hvide Kjoler, alle Stør. i Voile og Crepe-
marocain med Silkestribes eller Silkebroderi.

Frit Valg pr. Stk. 10 Kr.

Kulørte uldne Kjoler, nyeste Faconer, smukke Farver.

til 12-13-14-15-18 Kr.

Nye, moderne, kulørte Frakker i Foraarets Modifarver

samt imprægnerede Frakker Kr. 22-25-27-31-35-40.

Kjolestoffer, hvide og kulørte, haves i stort Udvalg og til

alle Priser.

Til Dreng føres 3 gode Kvaliteter i Matroshabitter,

nyeste Faconer, Pris i Størrelse 7: Kr. 23,00, 29,50

og 35,50.

Prima Stortrøjer, ægte blaa, med For.

I Størrelse 7: Kr. 17,50-23,00.

Hvide Manchetskjorter Kr. 5,85. Iøvrigt haves det største

Udvalg i Hatte, Huer, Slips, Sokker, Manchetknapper,

Undertøj m. m.

Magasin du Nords Udsalg v. Victor Planck, Allinge

Østerlars Cykleforretning

Hurtig og reel Betjening. Billige Priser.

Tlf. 83.

C. A. Nordahn.

Klemensker Cementfabri. - Tlf. Kl. n. 77.

RØR i alle gangbare Størrelser haves paa Lager og sælges til
meget nedsatte Priser. Ved Bestilling nu af større Partier til Levering
næste Aar særlig gunstige Tilbud. Glasserede Rør, Krybber og fritst.
Grisetrug haves paa Lager.

Nyt Ligkistelager i Allinge

(ved Bryggeriet.)

Stort Lager af **Ligkister**, alle Størrelser, Egetræs-, hvid- og sortma-
lede. **Ligtojs** og **Ligsenge** forefindes.

Byggearbejder, Nybygninger saavel som Reparationer udføres
hurtigt og solidt. Forslag og Overslag udarbejdes.

Vinduer og **Døre** leveres fra Lager, saavel som efter Bestilling.
Alt til billigste Priser.

Kofoed & Mortensen

Telefon 77.

Byggeforretning og Maskinsnedkeri.

Telefon 79.

Gør altid Deres Indkøb

af Lommeuhre, Armbaandsuhre, Stueuhre, Vækkeuhre, Brillor, Pin-
cenez, Barometre, Thermometre samt Guld-, Sølv-, Plet, Nikkelvarer i
EMIL VESTH, s Uhr- & Guldmedeforretning
Reparationer og Gravering udføres.
Hasle Tlf. 116.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer
paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den
billigste og bekvemteste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa
være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem
behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvit-
tering paa Postbeviset.

De bedste Kvaliteter i Arbejdstøj.

Mine gode bekendte amerikanske Overalls og Jakker i alle Stør.
baade til voksne og Børn fra 3,25-500. Prima blaa Molskindsbø-
klæder og mange andre forskellige Arbejdsbøklæder, Trøjer, Blu-
ser og Skjorter. Underbøklædning i Uld og Bomuld til voksne og
Børn. Alt i mægtigt Udvalg til smaa Priser.

Jens Hansen.

— 0 —

Opferplate	8,10	11,25	21,20
Buddhjem	9,50	14,35	21,36